

Het zal toch niet?

Gaat de provincie gemeenten dwingen om toch hoge windturbines op hun grondgebied te plaatsen? Dat valt op te maken uit diverse mediaberichten over de vergadering van de provinciale commissie BEM (bestuur, economie en middelen), die op 7 september is gehouden. In deze commissie Bestuur werd het rapport "Potentiële onderzoeksgebieden windenergie" besproken. GroenLinks gedeputeerde Huib van Essen zou dwang niet uitsluiten.

Dwang of drang

Al eerder heeft een aantal gemeenten in de provincie Utrecht, net zoals De Ronde Venen, zich duidelijk uitgesproken tegen plaatsing van windturbines op hun grondgebied. Provinciebestuurder Huib van Essen (GL) verklaarde al enkele maanden geleden, bij de presentatie van het genoemde rapport dat gemeenten toch echt windturbines moesten plaatsen. Hoewel dat toen al voor ophef zorgde, herhaalde Van Essen zijn eerder bekritiseerde uitspraak op 7 september. Als provinciebestuurder ging Van Essen nu zelfs zo ver dat in plaats van 'drang' sprake zou zijn van dwang. Bij het toepassen van dwang mag je verwachten dat de gedeputeerde een besluit van een gemeenteraad met een "dwangmiddel" kan dwingen af te zien van een eerder wettig genomen besluit tegen de plaatsing van hoge windturbines. Gelukkig ligt in allerlei afspraken vast dat zoiets helemaal niet kan. Dit moet provinciebestuurder Van Essen weten, ondanks schrik aanjagende spierballentaal.

Afspraken in het Klimaatakkoord

In het klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt waaraan alle partijen zich moeten houden. Zo zijn er ook afspraken vastgelegd over situaties waarin een hogere overheid mag ingrijpen bij een lagere overheid. In die overeenkomsten is helder aangegeven wanneer de landelijke overheid mag ingrijpen bij de provincie (Utrecht) en wanneer de provincie (Utrecht) mag ingrijpen bij een gemeente, bijvoorbeeld De Ronde Venen. Je mag als burger aannemen dat de gedeputeerde deze afspraken kent en deze ook naleeft. Hieronder de afspraken:

*Werken op basis van vertrouwen, interventie alleen als het écht nodig is
Het uitgangspunt voor de Regionale energie Strategie (RES) is wederzijds vertrouwen: "Partijen hebben er vertrouwen in dat (bestuurlijke) samenwerking ervoor zorgt dat de doelstellingen in de RES bijtijds gehaald worden."*

Toch zijn er situaties denkbaar waarin alleen samenwerking niet of onvoldoende werkt. Het klimaatakkoord noemt er vijf:

- *De situatie dat de RES'en niet optellen tot de landelijke doelstelling; voor Elektriciteit is dit tenminste 35 TWH (TerraWattuur) grootschalig hernieuwbaar op land in 2030.*
- *De situatie dat de RES regio-overstijgende infrastructuurproblemen oplevert.*
- *De situatie dat een overheid in de regio niet meer wil deelnemen aan de RES-vorming, dan wel de RES niet wil verankeren in omgevingsbeleid.*
- *De situatie dat een RES niet tot uitvoering komt.*
- *Planningsafspraken die voortkomen uit de tafels Elektriciteit en Gebouwde Omgeving waarvan blijkt dat die niet gehaald (kunnen) worden*

Aan geen van deze vijf voorwaarden om te kunnen ingrijpen wordt voldaan. Zo wordt de landelijke doelstelling behaald, er zijn geen regio-overstijgende infrastructuurproblemen en bovendien neemt

onze gemeente wel degelijk deel aan de RES. De twee laatste voorwaarden kunnen nu helemaal nog niet worden beoordeeld. Daar is het nog veel te vroeg voor.

In plaats van dwang kiezen voor zware politieke druk (toch drang)?

Provinciebestuurder Van Essen heeft dus geen “dwangmiddel” om plaatsing van hoge windturbines in De Ronde Venen af te dwingen. Aangenomen mag worden dat onze lokale bestuurders dit goed weten en dat gedeputeerde Van Essen zich aan die gemaakte afspraken houdt.

Blijft over: het middel van politieke druk uitoefenen, oftewel drang. Gedeputeerde Van Essen heeft in zijn bestuurstaak niet alleen Energietransitie en Klimaat. Tot zijn takenpakket behoort ook Ruimtelijke Ontwikkeling. En juist op dat politiek-bestuurlijke vlak spelen belangrijke onderwerpen voor gemeente De Ronde Venen. Te denken valt aan het nieuwe bestemmingsplan voor De Vinkeveense Plassen, de totstandkoming van meerdere woningbouwplannen buiten het nu bebouwde gebied en de realisatie van het nieuwe industrieterrein. Het zijn allemaal belangrijke thema's. Het provinciebestuur is bevoegd om wel of geen toestemming daarvoor te geven, want het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen.

Je moet er niet aan denken dat het al of niet plaatsen van windturbines van invloed is op die andere onderwerpen? Zullen de burgemeester, wethouders en de door u gekozen gemeenteraad alsnog door de knieën gaan en om die reden toch akkoord gaan met de plaatsing van die hoge windturbines omdat provinciebestuurder Van Essen (GL) dat wil in De Ronde Venen?

Het zal toch niet?

Anco Goldhoorn, 20-9-2022